

SYLABUS PRZEDMIOTU ZAJĘĆ

Nazwa przedmiotu/modułu w języku polskim oraz angielskim Wprowadzenie do Archeologii Nowego Świata / Introduction to the Archeology of the New World
Dyscyplina archeologia
Język wykładowy polski
Jednostka prowadząca przedmiot Instytut Archeologii
Kod przedmiotu/modułu 22-AR-S1-02-WdANS
Rodzaj przedmiotu/modułu (<i>obowiązkowy lub do wyboru</i>) obowiązkowy
Kierunek studiów (specjalność)* archeologia
Poziom studiów I stopień, stacjonarne studia licencjackie
Rok studiów (<i>jeśli obowiązuje</i>) I rok
Semestr (<i>zimowy lub letni</i>) zimowy
Forma zajęć i liczba godzin wykład 30 godzin, konwersatorium 30 godzin
Wymagania wstępne w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dla przedmiotu/modułu Bierna znajomość angielskiego w stopniu pozwalającym na czytanie literatury
Cele kształcenia dla przedmiotu Zapoznanie uczestników zajęć z teoriami dotyczącymi zasiedlenia obszaru Nowego Świata i rozwojem tamtejszych społeczeństw, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki rozwoju społeczeństw zbieracko-łowieckich, genezy społeczeństw wczesnorolniczych oraz społeczności schierarchizowanych w różnych regionach Ameryki Południowej
Treści programowe Wykład i konwersatorium: 1. Uwarunkowania klimatyczne na obszarze obu Ameryk przełomie plejstocenu i holocenu. 2. Teorie dotyczące zasiedlenia Nowego Świata; ich przebieg oraz problem chronologii. 3. Strategie przetrwania oraz teorie dotyczące ekspansji i rozwoju społeczeństw zbieracko – łowieckich obu Ameryk 4. Najwcześniejsze przemysły lityczne Ameryki Północnej. Chronologia, podstawowe

surowce, metody oraz techniki obróbki.

5. Zagadnienie zasiedlenia Ameryki Południowej; drogi migracji oraz chronologia.
6. Przemysły lityczne Ameryki Południowej; surowce, typologia narzędzi
7. Sztuka naskalna Ameryki Południowej; znaczenie, interpretacja oraz chronologia.
8. Domestykacja zwierząt i roślin w Ameryce Południowej.
9. Początki osadnictwa „stałego” w strefie wybrzeża Ameryki Południowej.
10. Proces „neolityzacji” w strefie Andów Centralnych. Powstanie centrów urbanistycznych epoki preceramicznej.
11. Caral, Aspero – cywilizacja preceramiczna Nowego Świata?
12. Pojawienie się ceramiki w Nowym Świecie; Kolumbia, Panama, Ekwador, Amazonia.
13. Wczesne społeczeństwa epoki ceramicznej w strefie Andów północnych. Podstawy gospodarcze.
14. Okres inicjalny. Wczesne społeczności ceramiczne strefy Andów Centralnych (Starożytnego Peru). Zagadnienie periodyzacji
15. Horyzont wczesny; Chavin-Chavinoide, kultura Paracas.
16. Wczesny okres przejściowy na obszarze wybrzeża Pacyfiku; kultury: Moche, Vicus, Viru, Salinar, Lima, Nasca.
17. Wczesny okres przejściowy na obszarze gór i basenu jeziora Titicaca; Cajamarca Recuay, Pucara
18. Horyzont środkowy, drugi okres integracji kulturowej w strefie Andów Centralnych; Tiwanaku-Tiwanakoide, cywilizacje Tiwanaku i Wari.
19. Kultury późnego okresu przejściowego na północnym, środkowym i południowym wybrzeżu Peru.
20. Kultury późnego okresu przejściowego na obszarze Extremo Sur; Peru. Kultury późnego okresu przejściowego na obszarze gór strefy Andów Centralnych.
21. Horyzont późny; Inkowie, imperium Tawantinsuyu.
22. Początek epoki kolonialnej; Królestwo Vilcabamby

Zakładane efekty uczenia się

Zna podstawowe pojęcia i terminologię stosowane w archeologii oraz innych naukach humanistycznych, szczególnie historii, antropologii kulturowe, w wybranych naukach przyrodniczych i naukach o ziemi, z którymi współpracuje archeologia

Ma uporządkowaną wiedzę metodologiczną oraz z zakresu teorii stosowanych w archeologii i w różnych kierunkach badań archeologicznych, archeologiczno-przyrodniczych, przyrodniczych

Ma uporządkowaną wiedzę z zakresu archeologii prehistorycznej, historycznej, antycznej

Ma podstawową wiedzę o głównych kierunkach rozwoju i najważniejszych nowych osiągnięciach w zakresie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, właściwych dla archeologii

Posiada podstawową wiedzę pozwalającą na analizę i interpretację źródeł archeologicznych oraz innych wytworów cywilizacji, przydatnych dla poznania danej epoki w dziejach ludzkości

Symbole odpowiednich kierunkowych efektów uczenia się, np.: K_W01*, K_U05, K_K03 K_W02

K_W03

K_W04

K_W06

K_W12

Potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i użytkować informacje z wykorzystaniem różnorodnych źródeł i metod	K_U01
Posiada podstawowe umiejętności w zakresie: - formułowania problemów naukowych i ich analizy poprzez dobór stosownych metod i narzędzi badawczych, - opracowania i prezentacji wyników badań, - rozwiązywania problemów z dziedzin i dyscyplin naukowych, właściwych dla studiowanego kierunku	K_U02
Potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi, paradygmatami badawczymi i pojęciami właściwymi dla studiowanej dyscypliny oraz tych dyscyplin z innych obszarów (nauk przyrodniczych, nauk o sztuce, nauk o ziemi), które są integralną częścią archeologii bądź z nią współpracują	K_04
Potrafi rozpoznać różne rodzaje wytworów kultury właściwych dla studiowanej dyscypliny oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację z zastosowaniem typowych metod badawczych, w celu określenia ich treści i znaczeń, w tym przynależności chronologiczno-kulturowej oraz funkcji	K_U05
Posiada umiejętność merytorycznego argumentowania z wykorzystaniem poglądów innych autorów oraz formułowania wniosków	K_U06
Rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie	K_K01
Wykazuje niezależność i samodzielność w myśleniu, rozumiejąc i szanując jednocześnie prawo innych osób do tego samego	K_K07
Literatura obowiązkowa i zalecana (<i>źródła, opracowania, podręczniki, itp.</i>) Wszystkie lektury są dostępne w bibliotece Instytutu Archeologii lub / i w formie pdf (open access) 1. Olko J, Żrałka J. 2008. W krainie czerni i czerwieni. Kultury prekolumbijskiej Ameryki. Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego. Warszawa 2. Kauffmann-Doig Federico 1973. Manual de arqueología peruana. Ediciones Peisa, Emillo Althaus 436. Lima. 3. Kauffmann-Doig Federico 2002. Historia y Arte del Perú Antiguo. La República. Lima. 4. Lanning Edward P. 1985. Peru przed Inkami. Z przedmową i komentarzami A. Krzanowskiego. Wydawnictwo Literackie. Kraków-Wrocław. 5. Lumbreras Luis G. 1974. The Peoples and Cultures of Ancient Peru. Smithsonian Institution Press. Washington. 6. Ravines Rogger 1982. Panorama de la arqueología andina. Instituto de Estudios Peruanos. Lima 7. Szykowski Józef 2005 Pradzieje południowego Peru. Rozwój kulturowy Costa Extremo Sur. Studia Archeologiczne XXXVIII. Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, Wrocław. 8. Szykowski J. 2010. Starożytne Peru, Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego,	

Wrocław. 9. Szykowski J. 2013. Dawne i obecne społeczności strefy Andów. Muzeum Archeologiczne w Poznaniu, Poznań. 10. Lumbreras L. 1981. Arqueologia de la America Andina, Editorial Millas Batres. Lima. 11. Garcilaso de la Vega 2000. O inkach uwagi prawdziwe. Comentarios Reales, tłumaczone i opatrzone komentarzem przez Jana Szemińskiego. Wydawnictwo TRIO	
Metody weryfikacji zakładanych efektów uczenia się: - wykład: egzamin ustny - konwersatorium: przygotowanie referatu, dyskusja podczas zajęć	
Warunki i forma zaliczenia poszczególnych komponentów przedmiotu/modułu: -wykład: egzamin ustny -konwersatorium: ocena przygotowanego referatu i aktywności podczas zajęć	
Nakład pracy studenta	
forma realizacji zajęć przez studenta*/doktoranta*	liczba godzin przeznaczona na zrealizowanie danego rodzaju zajęć
zajęcia (wg planu studiów) z prowadzącym: - wykład - konwersatorium	30 30
praca własna studenta/doktoranta (w tym udział w pracach grupowych): - czytanie wskazanej literatury: - przygotowanie do egzaminu: - przygotowanie referatu:	30 30 30
Łączna liczba godzin	150
Liczba punktów ECTS (<i>jeśli jest wymagana</i>)	5

(T) – realizowane w sposób tradycyjny

(O) - realizowane online

*niepotrzebne usunąć